

Eemmeer/Eemmondig

Aardkundige waarde: Zeekleigebied met jonge zeeklei.

Omgeving: Eemmeer/Eemmondig hoort bij het noordelijke zeekleigebied van de provincie Utrecht. Dit gebied ligt op de overgang van stuwwalgebied (Utrechtse Heuvelrug) naar veengebied en naar dekzandgebied (Eemland).

Tijdens de laatste ijstijd raakte Eemland bedekt door dekzand. In de huidige geologische periode ontstond er veen, wat later door de Zuiderzee gedeeltelijk werd weggeslagen en gedeeltelijk werd bedekt met zeeklei. Het dikste pakket zeeklei is afgezet tussen de dijken van de Eem. Het Eemmeer is ondiep met veel slik- en moerasvegetatie en riet- en oeverlandjes. Het is een belangrijk gebied voor trekvogels en wintergasten om voedsel te zoeken en te rusten. Sinds 1976 heeft het de status van natuurmonument.

Landgebruik: Eemland is vanaf de Middeleeuwen bewoond. Vanaf de dertiende eeuw tot ver in de zeventiende eeuw is het Eemland stapsgewijs in noordelijke richting ontgonnen. Hierbij diende de Eem als ontginningsbasis waarbij de percelen vanaf de Eem, in westelijke en oostelijke richting verkaveld werden. Hierdoor ontstonden de zeer lange en smalle percelen die tot op heden in gebruik zijn voor de landbouw als grasland. De Eemmondig is hierbij het laatst ontgonnen stuk van Eemland. De strook land grenzend aan het Eemmeer is natuurgebied, het is ingericht als vochtig weidevogellandschap en wordt beheerd door Natuurmonumenten.

Kenmerkendheid/Aardkundige betekenis:

De jonge zeeklei in gebied Eemmeer/Eemmondig is zeer waardevol en daardoor van grote aardkundige betekenis omdat het een beeld geeft van de ontwikkelingsgeschiedenis van het gebied. Op enkele plaatsen in het gebied komen nog kleine steile klifjes voor die wijzen op de voormalige kustgrens. Het laat zien dat provincie Utrecht een zeekust heeft gekend. Deze klifjes zijn steilrandjes ontstaan door erosie (afkalving) door golven en de getijdewerking.

Stammeweg en Volkersweg

Aardkundige waarde: Dekzandgebied in veengebied met dekzandruggen.

Omgeving: Stammeweg en Volkersweg horen bij het noordelijke deel van het dekzandgebied van de provincie Utrecht en liggen in Noord- en Zuidpolder te Veld. Dit gebied ligt op de overgang van stuwwalgebied (Utrechtse Heuvelrug) naar veengebied en naar zeekleigebied (Eemland). Dit gebied maakt onderdeel uit van het Eemland.

Landgebruik: Eemland is vanaf de Middeleeuwen bewoond. Vanaf de dertiende eeuw tot ver in de zeventiende eeuw is het Eemland stapsgewijs in noordelijke richting ontgonnen. Hierbij diende de Eem als ontginningsbasis waarbij de percelen vanaf de Eem, in westelijke en oostelijke richting verkaveld werden. Hierdoor ontstonden de zeer lange en smalle percelen die ook nu nog in gebruik zijn als landbouwgrond.

Kenmerkendheid/Aardkundige betekenis:

Op het dekzand in het noorden van de provincie Utrecht is een veenpakket gevormd. De dekzandruggen zijn hiervan gevrijwaard. De invloed van de zee is echter wel aanwezig. De ruggen zijn bedekt met een dun kleilaagje. Als gevolg van oxidatie van het veen en klink door ontwatering steken de ruggen ongeveer een halve meter boven het omringende klei- op veengebied uit. Deze dekzandruggen zijn van waardevolle aardkundige betekenis, doordat de dekzandruggen goed zichtbaar zijn in het landschap.